

ANALYSENOTAT

Danskerne er åbne over for privat velfærd til deres pårørende

▼ AF CHEFKONSULENT MALTHER MUNKØE OG VELFÆRDSPOLITISK FAGCHEF, RASMUS LARSEN
LINDBLUM

Flere foretrækker private end offentlige plejehjem til deres pårørende

Ældrepleje står generelt højt på listen over temaer, når danskerne skal sætte deres kryds ved valget til landets byråd den 21. november 2017ⁱ.

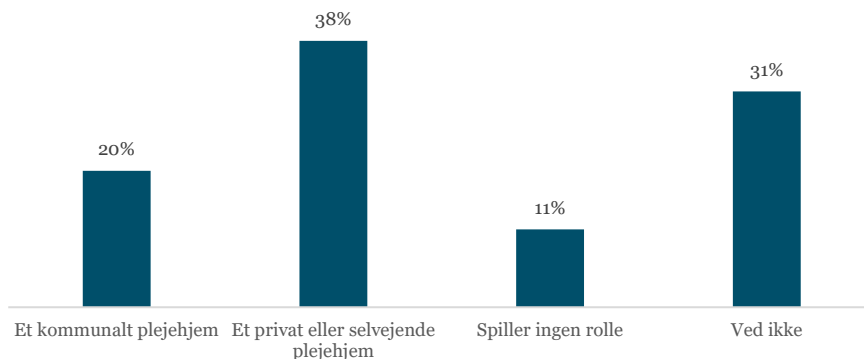
En stor del af ældreplejen er i dag leveret af private virksomheder og selvejende organisationer. Hver tiende plejehjem er således i dag drevet af ikke-offentlige leverandører og flere end hver tredje dansker visiteret til hjemmehjælp har valgt en ikke-offentlig leverandør under reglerne om frit leverandørvalgⁱⁱ.

Undersøgelser viser, at kvaliteten på de ikke-offentlige plejehjem generelt er høj og brugertilfredsheden blandt private hjemmeplejevirkomheder tilsvarende er storⁱⁱⁱ. Dog har netop den private ældrepleje været omdiskuteret som følge af en række konkurser i hjemmeplejen.

En analyse fra Dansk Erhverv viser nu, at danskerne under pensionsalderen generelt er positive over for at anbefale privat ældreomsorg til pårørende. Eksempelvis vil omkring fire ud af ti voksne danskere^{iv} foretrække, at deres forældre eller bedsteforældre blev sendt på et privat eller selvejende plejehjem, mens kun hver femte foretrækker et kommunalt plejehjem. Mange svarer "ved ikke" eller at det ikke spiller nogen rolle, og er altså som sådan åbne over for at det kunne blive et privat eller selvejende plejehjem.

Figur 1

Hvis du i dag skulle træffe beslutning om hvor dine forældre eller bedsteforældre skulle på plejehjem, hvad ville du så foretrække?

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, maj 2017. n= 610. Spørgsmålet er stillet til de der ikke selv er pensionister.
Anm.: I spørgsmålsformuleringen var det muligt at vælge enten "et privat plejehjem" eller "et selvejende plejehjem". De to kategorier er her slået sammen.

Der har været en del politisk diskussion omkring privat ældrepleje

Alligevel er det dog det store flertal af voksne danskere, som enten foretrækker private eller selvejende tilbud frem for det offentlige, eller ikke foretrækker noget bestemt

Kun hver femte dansker vil foretrække et offentligt/kommunalt plejehjem over selvejende eller private

Det er positivt, eftersom konkurrencen og samspillet mellem den private og kommunale sektor erfaringsmæssigt bidrager med både innovation og kvalitet. Og det er positivt set i lyset af konkurserne i hjemmeplejen, hvor Dansk Erhverv sammen med øvrige centrale aktører har peget på konkrete forslag til forebyggelse af nye konkurser og redskaber til, hvordan kommunerne kan håndtere en konkurs, hvis den sker.

Det er et mindretal som foretrækker offentlig hjemmepleje

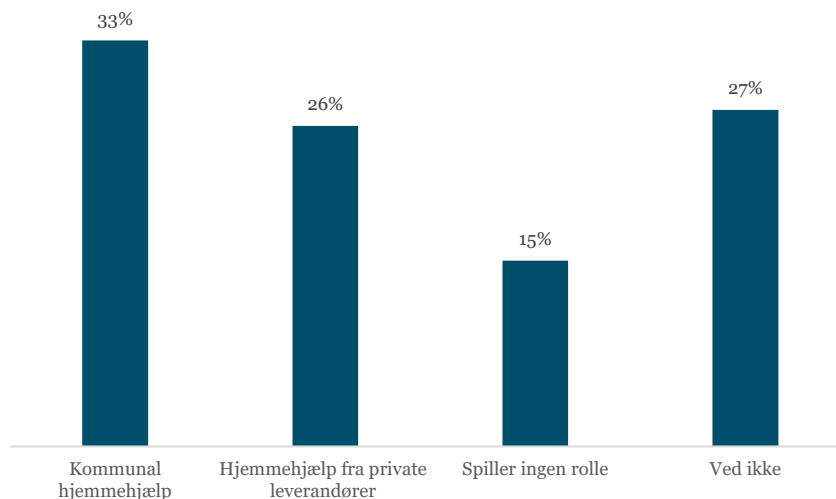
En lignende konklusion går igen, når man i stedet betragter hjemmepleje i eget hjem. Et lille flertal vil ganske vist foretrække at deres forældre eller bedsteforældre modtog hjemmepleje fra det offentlige, men forskellen er ikke stor, og mere end 4/10 mener ikke det spiller nogen rolle eller er uafklarede og svarer "ved ikke". Samlet set er det blot en ud af tre voksne danskere som foretrækker kommunal frem for privat hjemmehjælp.

Kun hver tredje dansker vil foretrække kommunal hjemmehjælp over privat

I undersøgelsen spørges til præferencer, men når danskerne spørges til, om de mener at valgfriheden mellem kommunal og privat ældrepleje i sig selv er vigtig, så er det tilfældet for et klart flertal. Undersøgelser^v viser tilsvarende, at 70% ældre, visiteret til hjemmepleje, ser valgfriheden som vigtig eller meget vigtig.

Figur 2

Hvis du i dag skulle træffe beslutning om, hvorvidt dine forældre eller bedsteforældre skulle modtage hjemmehjælp fra kommunen, fra en privat leverandør, hvad ville du så foretrække?

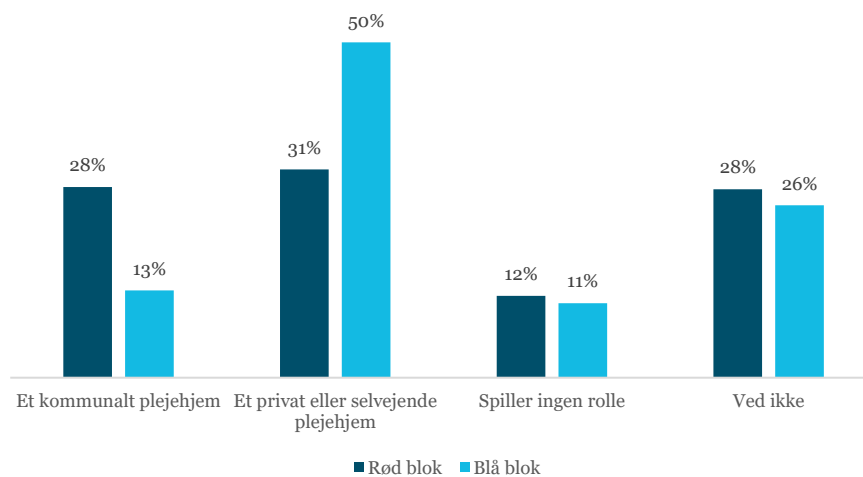
Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, maj 2017. n= 610. Spørgsmålet er stillet til de der ikke selv er pensionister.

Politiske forskelle påvirker syn på ældrepleje

Over de senere år er konkurrenceudsættelse af offentlige opgaver generelt blevet et mindre politiseret og ideologisk spørgsmål, og mere et spørgsmål om hvordan kommunalråd vurderer de bedst leverer den velfærd og service, de skal til borgerne. Imidlertid viser analysen, at der på ældreområdet stadigvæk er en række politisk bestemte forskelle. Således er det 28 pct. af personerne som stemmer "rødt", mod 13 pct. af dem som stemmer "blåt", der vil foretrække at sende deres pårørende på et kommunalt plejehjem.

Figur 3

Hvis du i dag skulle træffe beslutning om hvor dine forældre eller bedsteforældre skulle på plejehjem, hvad ville du så foretrække?

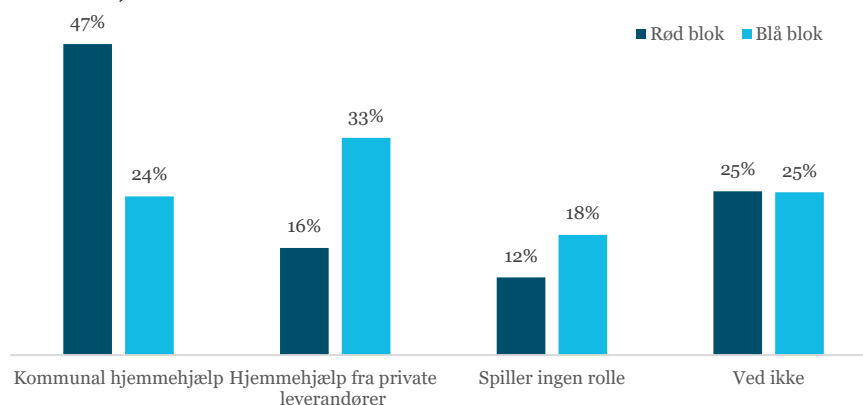
Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, maj 2017. n= 487. Spørgsmålet er stillet til de der ikke selv er pensionister, og der ses bort fra personer der ikke stemte på enten "rød" eller "blå" blok ved seneste folketingsvalg

Ann.: I spørgsmålsformuleringen var det muligt at vælge enten "et privat plejehjem" eller "et selvejende plejehjem". De to kategorier er her slået sammen.

Ligeledes er det 47 pct. af de ”røde” vælgere som vil foretrække kommunal hjemmehjælp til deres pårørende, mod 24 pct. af de ”blå” vælgere.

Figur 4

Hvis du i dag skulle træffe beslutning om, hvorvidt dine forældre eller bedsteforældre skulle modtage hjemmehjælp fra kommunen, fra en privat leverandør, hvad ville du så foretrække?

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, maj 2017. n= 487. Spørgsmålet er stillet til de der ikke selv er pensionister, og der ses bort fra personer der ikke stemte på enten ”rød” eller ”blå” blok ved seneste folketingsvalg

Kun mindretal af ”røde” vælgere foretrækker offentlig ældrepleje

Resultaterne viser, at udlicitering og konkurrenceudsættelse på udligningsområdet i et vist omfang er et politisk og ideologisk spørgsmål. Omvendt kan man også sige, at når kun 28 pct. af de ”røde” vælgere entydigt giver udtryk for, at de foretrækker offentlige (kommunale) løsninger frem for andre løsninger omkring plejehjem og kun 47 pct. tilsvarende foretrækker kommunal hjemmepleje frem for private leverandører, så kan man ikke sige, at der er særlig stor modstand mod private løsninger på ældreområdet.

Datagrundlaget for analysen

Analysen er baseret på surveydata indsamlet af Norstat for Dansk Erhverv i maj 2017. Der er gennemført i alt 1.006 webbaserede interviews, der udgør et repræsentativt udsnit af befolkningen. Data er desuden eftervægtet for at sikre repræsentativiteten. Analysen medtager ikke personer, der er gået på pension.

Blandt ”røde” vælgere er det kun 28 pct. som entydigt foretrækker offentlige plejehjem, og 47 pct. som entydigt foretrækker kommunal frem for privat hjemmehjælp

▼ OM DETTE NOTAT

"Danskerne er åbne over for privat velfærd til deres pårørende" er *Dansk Erhvervs analysenotat nummer 34 i 2017*. Redaktionen er afsluttet den 29. juli.

▼ OM DANSK ERHVERVS ANALYSENOTATER

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

▼ KVALITETSSIKRING

Troværdigheden af tal og analyser fra Dansk Erhverv er afgørende. Dansk Erhverv gennemfører egne spørgeskemaundersøgelser i overensstemmelse med de internationalt anerkendte guidelines i ICC/ESOMAR, og alle analyser og beregninger gennemgår en kvalitetssikring.

▼ KONTAKT

Henvendelser angående analysens konklusioner kan ske til chefkonsulent Malthe Munkøe på mm@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6510.

Henvendelser angående ældrepleje og konkurrenceudsættelse på området kan ske til velfærdspolitisk chef Rasmus Larsen Lindblom på rll@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6293.

▼ NOTER

ⁱ You Gov for Kommunernes Landsforenings magasin Momentum, juni 2017

ⁱⁱ Danmarks Statistik, Statistikbanken, AED12 samt Ankestyrelsen, "Ankestyrelsens kortlægning af Plejeboligområdet, marts 2016.

ⁱⁱⁱ Sundheds- og Ældreministeriet, "Brugerundersøgelse om hjemmehjælp i eget hjem og i plejebolig/plejehjem, Epinion, december 2015 samt KORA, "Kvalitet på offentlige og private plejecentre i Danmark", december 2016.

^{iv} Voksne, ekskl. pensionister, jf. databeskrivelse s. 4

^v Sundheds- og Ældreministeriet, "Brugerundersøgelse om hjemmehjælp i eget hjem og i plejebolig/plejehjem, Epinion, december 2015